Diari de Girona, 23/07/20

L'Església s'ha apropiat indegudament de 500 finques a Girona en 70 anys

Són dades de la Generalitat, que crearà una oficina de mediació perquè les parts negociïn

L'Església catòlica ha inscrit 3.722 immobles al seu nom, sense cap títol que n'acredités la propietat, segons el govern català. Unes 500 finques estarien situades a les comarques gironines. Les inscripcions, fetes entre el 1946 i el 2015, són majoritàriament construccions de culte (50 %), com ara ermites o cementiris, però també terrenys rústics, i edificis com rectories o palaus. La demarcació més afectada és Lleida, sobretot els Pallars i l'Alt Urgell, amb el Pont de Suert encapçalant el rànquing. L'executiu crearà una oficina de mediació perquè les parts seguin a negociar, però els afectats diuen que no hi ha res a parlar perquè és "una il·legalitat i un robatori". L'Església va dur a terme les immatriculacions emparada per una llei franquista en vigor fins al 2015 que li permetia actuar com a notari.

Els registre que ara ha fet públic el Govern mostra com Lleida és la província catalana on l'església catòlica ha inscrit més immobles a nom seu, amb més de 2.100. També agrupa les tres comarques més afectades de tot Catalunya, que són el Pallars Sobirà, on s'han realitzat l'11,2% de les immatriculacions; el Pallars Jussà, amb 7,9%; i l'Alt Urgell, amb 7,7%. Per municipis, el Pont de

Suert (Alt Urgell) i Olesa de Bonesvalls (Alta Ribagorça), amb 82 immatriculacions cadascun, són les localitats que n'acumulen més.

Pel que fa a la resta de províncies, a Barcelona se n'han comptabilitzat més de 700, gairebé 500 a Girona i quasi 400 a Tarragona. D'aquestes demarcacions, destaquen els registres de l'Anoia, amb el 7,1% de les immatriculacions, i de la Cerdanya, amb el 5%.

Les dades consten al conjunt dels registres de la propietat de Catalunya, i des d'ara es poden consultar en un mapa interactiu on es pot veure el nombre de finques, el tipus, la ubicació, el registre corresponent i la titularitat dels immobles.

Una oficina per arribar a acords

Davant d'una immatriculació, si el legítim propietari vol recuperar la finca, s'ha d'adreçar als jutjats per demostrar documentalment que l'immoble li pertany. Aquesta acció no prescriu i, per tant, no hi ha límit de temps per presentar la demanda.

Amb l'objectiu de "cridar" a la mediació entre les parts que reclamen la propietat, el Departament de Justícia ha creat l'Oficina de Mediació sobre Immatriculacions, un servei que pretén servir per arribar a acords extrajudicials, per la via del diàleg.

Actualment la major part de les disputes són per la inscripció de llocs de culte ubicats en propietats privades i solars rústics, així com d'equipaments esportius i places públiques a l'entorn d'esglésies i rectories. Entre els llocs de culte, hi destaquen conjunts monumentals que són patrimoni històric i cultural, però també hi ha, fins i tot, equipaments esportius.

El vicepresident del Govern, Pere Aragonès, ha assegurat que no es tracta d'assenyalar ningú amb el dit, sinó de buscar solucions. "Que en cap cas hi hagi privilegis per a ningú, és una mesura a favor de resoldre els problemes", ha afegit.

De la seva banda, des del Bisbat de Vic insisteixen que, si es demostra algun error en una immatriculació, seran els primers a resoldre-ho.

"No hi ha res a negociar perquè ens han robat"

Per Joan Casajoana, el pagès que va iniciar la lluita ara fa uns anys, la xifra de 3.700 finques "es queda curta". Casajoana assegura que "els llistats serveixen per ben poca cosa". "L'únic que serveixen és per donar la raó a aquells a qui abans ens deien que érem uns eixelebrats", assegura. Pel que fa a l'oficina de mediació, Casajoana creu que amb l'església no hi ha res a negociar, ja que el que han fet "és un robatori i una il—legalitat".

A Casajoana li han tornat l'antiga masia familiar després que el Bisbat de Vic reconegués l'error, però falta el cementiri i l'església de Vallhonesta de Sant

Vicenç de Castellet, del segle XVII i única per la seva tipologia, ja que té doble espadanya. Ara, el propietari ha decidit anar per la via judicial.

"L'Església hauria de ser coherent i no avariciosa"

De la seva banda, el president de l'Associació de Micropobles de Catalunya, Mario Urrea, confia que l'Església "serà raonable" i es posarà a negociar. "Crec que no és el camí ni la manera d'actuar, i menys una Església que hauria de ser molt més solidària i coherent, i que el pecat capital de l'avarícia no l'hauria de tenir", ha assegurat.

Un grup de treball per impulsar un canvi normatiu

El Departament de Justícia ha impulsat la constitució d'un grup de treball per identificar els supòsits que puguin exigir una actuació pública orientada a recuperar els béns que hagin de ser gaudits pel conjunt de la societat, per donar suport institucional als municipis en l'exercici d'accions anàlogues, per facilitar l'assoliment d'acords i per impulsar les mesures legislatives que es considerin necessàries. Aquest grup de treball, que es posarà en funcionament al setembre, comptarà amb els òrgans de l'administració catalana competents en matèria de registres de la propietat, patrimoni de la Generalitat i patrimoni cultural, cooperació amb l'Administració local i assessorament i defensa en dret de la Generalitat.

La primera administració que publica les immatriculacions

La Generalitat és la primera administració que fa públiques les immatriculacions de l'església. Ha optat per fer-ho després que l'executiu espanyol fes cas omís de la Resolució 419/X del Parlament, de 13 de novembre de 2013; i incomplís la Proposició no de llei del Grup Parlamentari Socialista al Congrés, de 4 d'abril de 2017, que exigien transparència a l'Estat en relació amb els béns que l'Església ha inscrit al registre sense cap títol de propietat. També n'ha instat la divulgació el Consell de Transparència i Bon Govern (CTBG), amb la Resolució 498/2016, de 9 d'octubre de 2019. Cal recordar que el Govern espanyol disposa de la llista de tots els béns immatriculats per l'Església des del 6 de febrer de 2018, però mai l'ha difós.

Finques inscrites en virtut d'una llei del 1946

La polèmica sobre els béns immatriculats a nom de l'Església té l'origen en la Llei hipotecària que el franquisme va aprovar el 1946. Aquesta norma, vigent fins al desembre de 2015, establia que l'Església, igual que l'Administració, podia immatricular una finca malgrat que no en tingués cap títol que n'acredités la propietat. Concretament, l'article 206 facultava els propis diocesans per acreditar la propietat dels béns immatriculats, com si fossin notaris. Les autoritats eclesiàstiques només havien d'estendre un certificat que fes constar el títol o mode amb què aquests béns van ser adquirits, requisit que sovint entenien satisfet amb una al—lusió genèrica a la possessió dels immobles des de temps immemorials.

El Bisbat de Vic defensa la legalitat de les immatriculacions

El Bisbat de Vic defensa que les immatriculacions que s'han realitzat durant el període 1998-2015 "no són arbitràries". "Cada vegada que s'ha registrat una església, s'ha presentat la documentació que provés que allò era de titularitat eclesial i que coincidís amb el cadastre", han explicat en un comunicat després que aquest dijous s'hagi conegut que l'Església s'havia apropiat en 70 anys 3.722 finques a Catalunya. En aquest sentit, defensen que les immatriculacions han estat un procés "completament legal" i mai hi ha hagut "apropiació, expropiació, ni molt menys un espoli". "L'Església ha registrat el que documentalment li constava com a propi", afegeixen. Amb tot, també s'obren a revisar els casos en què s'hagués comès algun "error".